SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. XCVIII No. 196. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 12, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ЖОВТНЯ 1991 Ч. 196. РІК XCVIII.

Пам'ятаймо про Україну!

Л. КРАВЧУК ТА В. ЧОРНОВІЛ СТАЮТЬ ГОЛОВНИМИ ПРЕТЕНДЕНТАМИ НА ПРЕЗИДЕНТА

Київ (ПБ УНС Р.Р.). — У п'ятницю, 4-го жовтня, Центральна виборча комісія видала підписні листи ще деяким претендентам на посаду голови держави. Кількість їх зросла до 94-ох. Деяких претендентів висунули трудові колективи, інші висунули себе самі.

Серед самовисуванців більшість пенсіонери, як наприклад Іван Булахов, 1920 року народження, безпартійний інвалід з Кривого Рогу. У своїй заяві написав: „Обещаю народу хорошую жизнь". Серед претендентів є: безробітний письменник, який виправдує своє незнання української мови тим, що виріс в Одесі, керівник підприємства „Заготскотвідгодівля", кооператор, електромонтер та людина, яка заявила, що отримує інформацію з „космосу" та має зв'язки з „вищим світом" тощо. Йому відмовлена реєстрацію.

Народний депутат України і голова Української Республіканської Партії Левко Лук'яненко під час зустрічі з жителями міста Путятина, Полтавської области, 4-го жовтня сказав, що головну боротьбу за становище президента поведуть між собою Леонід Кравчук і Вячеслав Чорновіл, які вже зібрали необхідну кількість голосів підтвердження.

Велика Рада Народного Руху України підтримала В. Чорновола, але Політична Рада цієї організації віддала перевагу Л. Лук'яненкові. Є подібні розходження і серед новітніх демократичних партій та навіть реґіональних організацій тої самої партії. Все це збільшує шанси їхніх політичних противників і надає їм шанси вийти в другу туру.

Як вважають експерти, головною опорою Кравчука у виборах будуть денаціоналізовані маси російськомовного населення на сході та політично несвідомі верстви селянства.

ВЕЧІР ПЕН

Ню Йорк. — Тут в заряді американського та інтернаціонального ПЕН у четвер, 17-го жовтня, відбудеться літературний вечір українських письменників, який проходитиме в приміщенні PEN American Center, 568 Broadway. Звучатимуть твори Докії Гуменної, Ольги Кузьмович, гостя з України Романа Федоріва, Михайла Драй-Хмари в перекладі на англійську мову у виконанні Лариси Кукрицької, Ярини Ференцевич, Марти Шраменко-Рандаззо. Початок о год. 7-ій вечора.

Вимагають повернення Криму Росії

Севастопіль (УНІАР). — Тут на стадіоні „Чайка" відбувся мітинґ, організований міським товариством „Русская культура" та депутатською групою Міської Ради „Российский демократический Крым", в якому взяли участь приблизно 1,500 осіб.

Промовці закликали відкинути акт передачі Криму Україні в 1954 році і повернути його Росії. В резолюції, що ухвалив мітинґ більшістю голосів, вимагається проведення референдуму з питанням про відкинення акту з 1954 року. Учасники не дали змоги закінчити виступ голові севастопільського товариства „Просвіта" офіцерові Миколі Гукові, а також голові Міської Ради Іванові Ярмакову та народному депутатові СССР Сергієві Ноздрі. Заступникові голови севастопільського Руху Олександрові Подольному організатори мітинґу слова не дали, хоча він записався на виступ.

Голова депутатської групи „Российский демократичечский Крым" Олександер Круглов закликав не брати участи у виборах президента України. Не зважаючи на те, слово було надане претендентові на президента України Володимирові Бруню, робітникові із Черкас, який підтримав мітинґуючих і заявив, що Крим має бути повернений Росії. У мітинґу також взяли участь депутати Верховної Ради Криму. Депутат Кримського парляменту Юрій Мешков закликав проголосити Крим незалежним від України і Росії.

Незгідна з недемократичним веденням мітинґу велика група членів Руху, УРП і „Просвіти" під синьо-жовтим прапором залишили мітинґ.

В Алма-Аті відбулись наради без участи „центру"

Київ (УНІАР). — Як повідомляє пресслужба прем'єр-міністра України, делеґація, до складу якої входили заступник голови Верховної Ради Володимир Гриньов, прем'єр-міністер Вітольд Фокін і інші офіційні особи, повернулися до Києва із Казахстану, де впродовж двох днів працювали разом із представниками 12 інших республік над створенням міжреспубліканської співдружности. В результаті праці представників республік колишнього Союзу підписано низку документів.

Головним надбанням наради є спільна заява керівників РСФСР, України, Білорусії, Узбекістану і Казахської ССР, в якій зазначено, що досягнуті раніше дво та багатосторонні економічні угоди започаткували формування економічного простору суверенних держав, що базується на раціональних економічних зв'язках.

Однак обговорення проєкту договору про економічні відносини виявило серйозні розбіжності у становищах суверенних держав та знову поставило під загрозу досягнення ефективного економічного співробітництва, — сказано у заяві. В результаті підписання міжреспубліканської угоди відкладено на неозначений час. Виходячи з того, що напередодні нового господарського року дальше зволікання загрожує цілковитим розвалом економіки і фінансово-кредитної системи та катастрофічним зниженням життєвого рівня населення, керівники п'яти суверенних держав рішили підписати багатосторонній договір про економічне співробітництво до 15-го жовтня 1991 року.

Від України цей документ підписав В.П. Фокін, від РСФСР — Є. Ф. Сабуров, від Білорусії — В.Ф. Кебич, від Узбекістану — І. А. Каримов і від Казахської ССР — Н.А. Назарбаєв.

У Дніпропетровському почався набір рекрутів

Дніпропетровське (УНІАР). — Тут у Театрі ім. Шевченка відбулася зустріч з головою Спілки Офіцерів-Громадян України Віленом Мартиросяном. На зустрічі були присутні офіцери гарнізону, зокрема начальник штабу 6-ої танкової армії генерал Альберт Адибеков.

В. Мартиросян розповів про завдання спілки, про ситуацію, що склалася сьогодні у Совєтській армії, про дії полку, яким він командував під час заколоту 19-21-го серпня, про пляни щодо структури майбутньої української армії, про Національну Ґвардсію України. Він також зазначив, що поки не буде змінено керівні кадри, ситуація в Україні не поправиться. Після закінчення зустрічі повідомлено про початок у Дніпропетровському запису добровільців до Національної Ґвардії України.

Президент СКВУ відвідав Україну

Київ (УНІАР). — Тут у Спілці Письменників України відбулася пресова конференція президента Світового Конґресу Вільних Українців, який вперше відвідав свою батьківщину.

Юрій Шимко розповів про діяльність і структуру СКВУ, про свою зустріч з головою Верховної Ради України Леонідом Кравчуком і висловив своє незадоволення приватним характером зустрічі, на якому наполягав Леонід Кравчук.

Ю. Шимко висловив впевненість у тому, що Україна здатна стати одною з найбагатших країн Европи у недалекому майбутньому, якщо буде надалі йти шляхом незалежности і висловив переконання діяспори у небезпечності укладання будь-яких договорів із колишнім Союзом. Ю. Шимко зазначив, що ділові кола Америки і Заходу, а саме керівники „Бундесвербанку" та сьомого найбільшого у світі банку „Монреаль", вважають Україну здатною самостійно подолати усі економічні труднощі. „Треба переконати громадян України, що вони повинні вірити у свої сили", — сказав президент СКВУ.

Щодо майбутнього референдуму, Юрій Шимко підкреслив, що „страху політичного сьогодні вже немає. Є страх перед невідомим". Далі він висловив свої враження щодо рівня життя громадян України і рівня культури, визнавши його жахливим, і сказав, що звітуватиме про це перед СКВУ. Він висловив сподівання, що ВР України надасть йому громадянство і він матиме змогу жити в Україні. Наприкінці пресової конференції Ю. Шимко сказав, що повертається додому з великою вірою у світле майбутнє України.

ПОРАДИ ЛІКАРІВ

Ню Йорк. — Окружна Управа СУА в Ню Йорку при співучасті УЛТПА, Відділу Ню Йорку та Ню Джерзі, подають до відома, що третя зустріч лікарів-спеціялістів з громадянством („Медична порадня") відбудеться в суботу, 2-го листопада. Місце проведення — домівка СУА, 108 Друга авеню (між 6-ою і 7-ою вулицями). Медична порадня діятиме від год. 11-ої ранку. Участь візьмуть: д-р Юліян Ґной — кардіолог, д-р Олександер Кмета — стоматолог, д-р Тарас Шеґедин — офтальмолог, д-р Ігор Магун — інтерніст.

Савдійська Арабія також дасть допомогу для СССР

Вашінґтон. — Урядові речники поінформували кореспондентів, що Савдійська Арабія погодилася дати гуманітарну допомогу для Совєтського Союзу на суму 1 біл. дол., яка в більшості буде розділена в мусулманських республіках, щоб таким способом перешкодити іранським фундаменталістам у їхній пропаґандивній роботі, що включає поширення думки про революційність мусулман не тільки на Близькому Сході, але також в Совєтському Союзі й інших частинах світу.

Додаткових 1,5 біл. дол. СССР отримає від Савдійської Арабії у формі зворотнього кредиту, ґарантованого до речі Єгиптом і правдоподібно Вашінґтоном, хоч офіційні чинники відмовились від всяких коментарів в цій справі. Савдійська Арабія є спроможна вислати до СССР запаси харчів, зокрема консерв, медикаменти, одяг та інші потрібні до життя речі. Представники Москви, Каїро і Джидди закінчують розмови на цю тему і узгіднюють де, кому і коли буде вислана допомога. Кореспонденти підкреслюють, що тут знову Москва цілковито зіґнорувала участь республік в таких переговорах, щоб, як кажуть поінформовані особи, більше вкрасти для „центру" і за гроші й економічну допомогу „купити" новий Союз. Про це виразно згадує у газеті „Ню Йорк Таймс" кореспондент Сердж Шмеман, обговорюючи всякі можливості співпраці республік з „центром", який існує тільки уявно. Міхаїл Ґорбачов і його дорадники все ще урядують в Кремлі, приймають закордонних представників, видають зарядження, яких ніхто в республіках не виконує. Наприклад, прем'єр-міністер кабінету України Вітольд Фокін виразно заявив зібраним представникам 12-ох республік, що його республіка, зглядно Верховна Рада України, ледви чи схвалить будь-який договір, зокрема договір економічної співпраці союзного характеру.

Кореспонденти АП інформують з Люксембурґу, що країни Европейської економічної спільноти також готові розпочати висилку допомоги для СССР на суму 2,5 біл. долярів, але вони хочуть впевнитись, що їхнім слідом підуть З'єднані Стейти Америки, Канада і Японія. ЕЕС пропонує піднести загальну суму допомоги до 7 біл. дол., а решту, аж до висоти 15 біл. дол., Москва мала б отримати у формі позички і ґарантованих кредитів.

Японія, яка не хоче залишитись осамітненим відмовником, погодилась дати Москві 2,5 біл. долярів ґарантованих кредитів. Представник японського міністерства закордонних справ назвав рішення свого уряду „чистим припадком", бо СССР нічого не зробив досі, щоб задовільнити вимогу Японії про зворот Курильських островів.

І знову ж таки поінформовані особи кажуть, що хтось за кулісами займається „збіркою на Москву", бо рішення про надання допомоги запало після зустрічі японських представників з прем'єр-міністром Великобританії Джаном Мейджером, тепер головою „великої сімки" індустріяльних держав.

Адміністрація президента Дж. Буша, готуючись до президентських виборів, не може, або не хоче зайняти виразно становища до справи допомоги Москві і рятування імперії, але ніхто не сумнівається, що Мейджор не просив японців без узгіднення з Бушем, — кажуть економісти і політичні спостерігачі.

ІНДУСТРІЯЛЬНІ ДЕРЖАВИ ХОЧУТЬ ПОДАРУВАТИ МОСКВІ ЧАСТИНУ ЗАДОВЖЕНЬ

Банґкок, Таїлянд. — Засоби масової інформації повідомляють, що в Банґкоку розпочалась в п'ятницю, 11-го жовтня конференція міністрів скарбу сімох індустріяльних держав, так званої „великої сімки" — З'єднаних Стейтів Америки, Великобританії, Франції, Німеччини, Японії, Італії і Канади, — які в першу чергу застановлятимуться, що зробити з великими совєтськими задовженнями, понад 70 біл. долярів. Цю проблему вони хочуть розв'язати ще перед тим поки Москва отримає додаткові ґарантовані кредити й позички, а також масову харитативну допомогу на загальну суму 7,5 біл. долярів.

Економічні і фінансові спеціялісти передбачають, що „велика сімка" подарує частину задовження Москві, як це вона зробила у випадку Польщі, Мадярщини і Чехо-Словаччини, а решту переставить на найнищі відсотки, згідно з пропозицією прем'єр-міністра Великобританії Джана Мейджора, який взявся рятувати московську імперію виходячи з амбіції, що він цього року є головою сімох індустріяльних держав. Його, очевидно, підтримують також інші члени „сімки", крім Японії, включно з президентом ЗСА Джорджем Бушем, який вже не раз висловлювався в користь Союзу і політики президента Міхаїла Ґорбачова. Він навіть погодиться дати окрему допомогу для республік, якщо вони будуть згідні підписати якийсь „людьний" союзний договір з Кремлем, іґноруючи при тому усі державні акти незалежности проголошені республіками, якщо вони не будуть апробовані „центром", — кажуть політичні спостерігачі.

Економісти переконані, що в Банґкоку западе якесь несподіване, корисне для Москви рішення: або вона отримає від Заходу ґарантовані безвідсоткові кредити, або, як вже було сказано, Захід подарує імперським чинникам частину задовження, щоб таким способом рятувати імперію від цілковитого упадку. Якщо говорити з історичної перспективи, кажуть спостерігачі, то це не перший раз демократичні держави Заходу рятують від упадку тоталітарну імперію, яка немає нічого спільного з демократією і демократичними традиціями.

Існує ще одна можливість, заявили міністри фінансів „великої сімки" кореспондентам: західні країни погодяться на відсунення реченця сплати довгу Москвою, а чимало фінансистів думає, що Кремль взагалі не сплатить довгу і покаже Заходові „дулю", як це він зробив у випадку 11 біл. долярової позички під час Другої світової війни, яка, на думку багатьох військових стратегів, взагалі перерішила вислід війни.

Деякі дорадники президента Дж. Буша, як, наприклад, Алан Ґрінспен, воліли б, щоб не перенаголошувати банґкокської наради, бо поперше економічна проблема в СССР не є такою застрашаючою, як її представляють, а по друге її треба послідовно розв'язувати не зливою більйонів долярів, а належним плянуванням і реалізацією переходу цієї централізованої економіки в систему вільного ринку. Тоді і західні капітали матимуть якусь вартість. Інакше велика частина з них зникне у приватних кишеннях, а частина пропаде під час шарлятанського плянування і розподілу.

Західні спеціялісти, навіть ті на високому урядовому рівні кажуть, що вони немають достатніх інформацій про існуючу в СССР економічну проблему, а тимбільше про відношення „центру" до республік, які на свою руку стараються отримати допомогу, або самі хочуть розв'язувати тяжкі проблеми, без втручання Москви.

Біда тільки в тому, що на подібних конференціях заступлений тільки кремлівський „центр" і вже це саме викликає підозріння в західніх політиків і представників республік, — кажуть спостерігачі.

ДОПОВІДЬ С. ШАБАТУРИ

Ню Йорк. — Нюйоркський Відділ Українського Патріярхального Товариства влаштовує тут доповідь гості зі Львова Стефи Шабатури, довголітнього політичного в'язня, провідного члена Товариства „Милосердя", депутата до Міської Ради Львова, на тему „Національно-духовне відродження, Греко-Католицька Церква і мирянські організації". Імпреза відбудеться у неділю, 13-го жовтня, в домі НТШ, 63 Четверта авеню (між 9-ою і 10-ою вулицями). Початок о год. 2-ій по полудні.

В АМЕРИЦІ

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Буша заявила через неофіційні канали рішучий протест Ізраїлеві, бойові літаки якого минулої п'ятниці появилися над територією Іраку. Неназваний представник американської Адміністрації сказав: „Ми хотіли б дістати від уряду Ізраїля пояснення, чому було вирішено вжити таку акцію, а також запевнення, що нічого подібного не повториться". У Вашінґтоні схильні вважати, що ізраїльтян у даному випадку цікавили місця зосередження іракських ракетних пристроїв, які були використані під час війни на початку цього року. У вівторок, 8-го жовтня, співробітники Білого Дому і Державного департаменту обговорювали справу про надіслання Ізраїлеві формального протесту, але покищо ця ініціятива залишилася у стадії обговорення. Для З'єднаних Стейтів цей інцидент має дуже делікатний характер, бо ізраїльські літаки порушили, крім іракського, повітряний простір ще двох арабських країн. У Вашінґтоні вважають, що ця подія може неґативно відбитися на майбутній міжнародній мирній конференції у справі Близького Сходу

ЕКОНОМІКА З'ЄДНАНИХ Стейтів повільно виходить зі смуги спаду і в наступному році дасть приріст виробництва. Про це заявили експерти Міжнародного валютного фонду (МВФ) у своєму щорічному звіті. З аналізи МВФ виходить, що економічний спад почався у ЗСА в кінці 1990 року і досяг найгострішої фази у другому кварталі ц.р., після чого справи пішли на краще. Якщо в цьому році обсяг виробництва все таки зменшиться на 0.2 відсотка, в наступному році, як передбачає МВФ, він зросте на 0.3 відсотка. Вважають, що інфляція у З'єднаних Стейтах, яка торік підскочила у зв'язку зі зростанням цін на нафту, повинна зменшитися. Найбільше інфляція зменшиться у ЗСА, Англії і Канаді.

ДЕСЯТЬ ЗІРОК крайового балету пред'явили позов на 20 міл. дол. профспілці Американська ґільдія музичних артистів. У позові сказано, що артисти балету відходять зі сцени раніше від інших артистів, переважно вже у 40 років їх кар'єра закінчується. Однак пенсію вони починають діставати лише в 65 років. Артисти балету назвали таке становище дискримінацією їх професії. Адвокат Сенфорд Волф, який представляє профспілку, твердить, що для бажаючих існують спеціяльні програми перепідготови, а їх небажання перекваліфікуватися зв'язано з психологічними мотивами. Вони приходять в балет малими дітьми і не уявляють собі, що можна займатися чимось іншим.

ОРГАНІЗАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ держав (ОАД) і Адміністрація ЗСА виступили з новими заявами, які стосуються Гаїті, де 10 днів тому відбувся військовий переворот. ОАД оголосила, що має намір післати на Гаїті нову спеціяльну делеґацію, яка повинна „прискорити повернення країни до демократичного правління". Вашінґтон також виступив зі заявою щодо Гаїті. Пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер, висловлюючи становище Адміністрації ЗСА, схарактеризував вибори нового тимчасового президента країни, проведені парляментом, незаконні. Крім того, М. Фицвотер повідомив журналістів, що хоч перебування на Гаїті не є безпечним, Адміністрація покищо не має наміру евакувати американських громадян і дипломатів, які перебувають в даний час на території цієї острівної держави Центральної Америки.

У СВІТІ

В РАЙОНІ ПІВНІЧНОІРАКСЬКИХ міст Сулеманії і Кіркуку продовжуються жорстокі бої між частинами армії Саддама Гуссейна і курдськими формуваннями. Урядова армія застосовує бойові гелікоптери і далекострільну артилерію. За останніми даними, з обох сторін вбито і ранено понад 400 осіб.

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТЕР в питаннях зовнішньої торгівлі Жан-Ноель Жаннене відвідав Ригу. Під час зустрічей з латвійськими керівниками мова йшла про розвиток двосторонніх зв'язків, особливо в ділянці телекомунікацій, транспорту, екології і портового господарства. Обговорювалося також питання однієї тонни латвійського золота, яке з довоєнних часів зберігається у французькому банку.

ЧЛЕНИ ЖИДІВСЬКОЇ релігійної групи Атарет Коганім зайняли декілька будинків у мусулманській частині східнього Єрусалиму. Міністер житлового будівництва Ізраїля Аріель Шарон підтримав їх, підкресливши у спеціяльно виданій заяві, що жиди мають право мешкати в будь-якому районі великого Єрусалиму.

СУД У МАНГАЙМІ засудив трьох німців — хеміка і двох інженерів — до різних термінів тюрми, від 10 до 16 місяців, за причетність до будівництва Лівією підприємства для виготовлення хемічної зброї. Всі троє працювали на промисловця Юрґена Гіппенштіля, якого минулого року було засуджено до п'яти років позбавлення волі за аналогічним звинуваченням. Причетність німців до будівництва хемічних фабрик у Лівії встановила американська розвідувальна служба ще в 1968 році.

У ТИБЕТІ НА ВИСОТІ 5,000 метрів над рівнем моря живуть кочовики з племені фала. Вони харчуються продуктами, які, на наш погляд, повинні викликати артеросклерозу і підвищене тиснення крови. В їхньому раціоні мало ярини, але багато м'яса і тваринного товщу. Усе це добре солиться. Більш того — сіль дають до чаю замість цукру. Тим часом ретельні лікарські бадання виявили, що всі члени племені мають дуже добре здоров'я.

Студенти з України приїдуть на навчання англійської мови

Джерзі Сиrécent, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Хоч плян приїзду українських студентів до коледжу Сієна в Олбані, Н. Й., ще далекий від здійснення, бо він підготовляється на літо 1992 року, організаторка його мґр Тетяна Дурбак вже тепер інформує нас про цю форму допомоги Україні. Як довідуємося від мґр Т. Дурбак, плян спровадити студентів з України на вивчення так потрібної для них англійської мови постав в організації Американці за Демократію в Україні, що активно працює на терені Олбані та околиці.

Переговоривши із керівниками коледжу Сієна, рішено спровадити на літо 1992 року 12 студентів з України на інтенсивний три тижневий курс англійської мови в цьому коледжі. Студентів буде обов'язувати цілоденна програма англійської мови, а мешкатимуть вони в домах професорів коледжу, щоб в цей спосіб могти краще вивчити розмовну англійську мову. Під час свого перебування біля Олбані студенти відбудуть також наукові екскурсії до Вашінґтону, Бостону та Ню Йорку так, що ціле їхнє перебування плянується на чотири тижні. Продовження цього курсу плянується зимою 1993 року у Львівському Університеті.

У редакції „Свободи" (сидять, зліва): мґр Тетяна Дурбак, з мужем Андрієм і дітьми Марком і Ларисою.

Питаємося організаторку цієї програми як до цього дійшло. Вона пояснює нам, що ідея вийшла від д-р Лідії Тарнавської, професора коледжу Сієна, і це вона допомогла у тому, що керівництво коледжу згодилося прийняти українських студентів, дає їм безплатне приміщення, харчування і науку. Проф. Л. Тарнавська, перебуваючи часто на наукових конференціях, мала нагоду зустрічатися з різними науковцями та професорами університетів в Україні та знає як важливим для правильного розвитку життя в Україні є знання англійської мови так в науці, як і в торгівлі і спілкуванню зі зацікавленими Україною американцями.

Виринає питання, як організатори того гарного пляну будуть вибирати із соток зацікавлених 12 перших учасників того курсу навчання. Т. Дурбак вияснює нам, що кожний аплікант мусить виповнити ряд запитників, подати свої пляни на майбутнє і запевнити що буде вживати англійську мову на користь Україні. Розуміється, кожний із аплікантів мусить здати іспит

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хаос в імперії — але він логічний

В американських радіо-телевізійних передачах та у престижних органах преси щораз більше вісток про повний хаос на території колишнього Совєтського Союзу, з малими відхиленнями — де він більший а де трохи менший.

Кілька днів тому можна було оглядати на екрані телевізорів страшну нужду у совєтських шпиталях. Жінки з далекої провінції везуть хворих дітей до Москви, де, на їх думку, буде лікарська опіка, ліки, поворот до здоров'я найдорожчої дитини. Можна уявити собі розпуку тієї матери, коли їй сказали і вона сама перевірила, що нема у столичних шпиталях Москви не то пеніциліни, а й, буває, аспірини, — нема сліду тієї медичної техніки, яка стала невідхильною у шпиталях Західної Европи й Америки. Це — у такій аполітичній ділянці, як шпитальництво. Не менша нужда у ділянці харчів і всіх предметів першого вжитку. Ба у всьому велетенському просторі СССР і в західньому світі — настала радість, коли путч сталіністів провалився після трьох днів. Але від тієї радости довжелезні черги перед усіма крамницями не зникли і не змаліли. Це — у ділянці економіки, яка, за голосами фахівців, не кращатиме, а буде погіршуватися, бо до астрономічних висот зріс дефіцит колишнього СССР, зросли борги закордонові і зменшився запас золота. Але найбільший хаос з можливістю найгірших несподіванок — у ділянці політичній.

Імперський центр у Москві став фікцією постільки, що він утратив авторитет і ніхто його не слухає. Міхаіл Ґорбачов „урядує" у Кремлі, але він ще дотепер, у два місяці після путчу, не склав нового уряду. Приймає закордонних достойників, як президент СССР і назверх виглядає тим закордонним відвідувачам, що „все в порядку", не рахуючи економічного убозтва. Але насправді нема центру, що його хотів би бачити президент Буш, і ніхто в Евразії цього центру собі не бажає. Була добра вістка, що п'ять республік, між ними Україна, приступили до нарад над, так би мовити, внутрішнім договором про економічну співпрацю. Але це тільки початок дуже складних переговорів. Дай Боже, щоб вони скінчилися успішно підписанням такого договору і його реалізації. У Москві урядують лідери — Ґорбачов і Єльцин, — цей останній тепер десь на Криму, лікується і пише книжку про недавній путч для якогось західнього видавництва. Як сказано, нема уряду і нема парляменту, який би розв'язав себе. Створено на папері Державну Раду, членами якої мають бути президенти 12-ти республік, але вона не діє, бо це був мертвороджений твір: не може бути колективного проводу із взаємосуперечними інтересами для країн величини СССР. В окремих республіках є трохи краще, бо вони перестали слухати центру. Але в них є ця сама жалюгідна спадщина понад 70-літньої комуністичної партократії, що скрізь. Залишилися апаратчики, залишилися місцеві парляменти, засновані за часів панування Ґорбачова, Компартії і КҐБ, та — найсумніше — залишилася скривлена комунізмом вдача. Найбільш характеристична риса цієї скривленої вдачі — нехіть до праці, якийсь дивний фаталізм чи розрахунок на когось і на щось, що дадуть їсти і заповнять крамниці — чудом-дивом, як манна з неба.

Це є та логіка сучасної анархії, сучасного хаосу в усіх ділянках життя країн і народів, що становили СССР. Три балтійські республіки ніби відмежувалися і є вільними. Але там теж злидні і там теж особливі проблеми, як перебування на їхній території все ще совєтського війська, — як ворожа до їх державної самостійности російська національна меншина і як необхідність наладнати економічні взаємини з іншими країнами, бо вони не самовистачальні.

Не може такого бути, щоб перехід від комунізму до демократії — після 73-ох літ — і перехід від контрольованої системи марксизму до вільного ринку та перехід поневолених народів до рідної державности, щоб все це сталося гладко, мирно, спокійно, без потрясень, без порядку хаосу. Коли виходити з такого висновку і розглядати сучасний стан в Евразії як наслідок 73-річної партократії, то тамошня анархія і тамошній хаос — логічні, це щось, що мусіло настати.

А в Україні? Є світла й тіні, є великі позитиви. Зродження волі до волі. Але існування коло 100 кандидатів на президента не свідчить про велику політичну мудрість і здорові політичні відносини.

М. Мельник

КІЛЬКА ДУМОК З ПРИВОДУ РЕФЕРЕНДУМУ

На першого грудня громадяни України будуть голосувати на кандидатів на президента України. Вони теж висловляться відносно виходу України з СССР, себто відносно незалежности України. Оба голосування заторкнуть в основний спосіб і політичні процеси в Україні і відношення між Україною та її ближчими і дальшими сусідами.

Кандидатів на президента під сучасну пору, коло 100. Число це досить фантастичне, але в дійсності справи так зле не виглядають. На основі виборчого закону, люди, які самі себе висунули в кандидати, стануть дійсними кандидатами щойно тоді, коли знайдуть 100,000 підписів і адрес людей, що їхню кандидатуру підтримують. Таку велику кількість підписів і адрес не легко дістати і тому я здивувався би, коли б остаточно серйозних кандидатів було більше чим 12.

Котрий із кандидатів може дійсно стати президентом України? Під сучасну пору здається є тільки трохи кандидатів, які під оглядом популярности та організованої підтримки в цілій Україні значно перевищають усіх інших. Ними є Кравчук, Чорновіл і Лук'яненко.

Кравчука не висунула ніяка партія. Його висунув колгосп. Та з огляду на його позицію голови Верховної ради, він є без сумніву найбільш відомим кандидатом. Крім цього можна підозрівати, що багато людей, погляди яких на самостійність України і на перехід до вільного ринку є сильно помірковані, стоячи перед альтернативами Кравчука, Чорновола і Лук'яненка, підтримають Кравчука. Підтримка ця буде, мабуть досить сильною в східній і південній Україні, де льокальна адміністрація залишилась у руках твердих партократів.

Вячеслав Чорновіл — безпартійний, та його висунула на кандидата Велика Рада Руху. Він є головою Львівської Обласної ради, де був промотором українізації і різного роду демократичних реформ. Він теж відомий в східній і південній Україні, зокрема завдяки тамошнім партократам, що його за ці реформи і „націоналізм" лаяли. Чорновола підтримує теж широко розповсюджений часопис „За вільну Україну".

Левка Лук'яненка висунула на кандидата Рада Української Республіканської партії. Організованістю і кількістю УРП далеко перевищає усі інші партії (Рух є більш масовий, та це не є партія). Партія ця має теж свої відділи по всіх областях України, хоча на сході вони — дуже слабі.

Які найважливіші рішення стоять перед новим президентом і хто їх найкраще виконає? Тут можна думати про три основні групи рішень. Без сумніву, найважливіші із них це ці, які виповнили б змістом проголошення самостійности з 24-го серпня. Новий президент (або за допомогою указів, або законів) повинен би заборонити набір новобранців до союзного війська на території України. Далі йдуть встановлення української сторожі на кордонах країни, договір з Союзним урядом та Росією про виведення Союзних (російських) військ з України, організація українських збройних сил, та вилучення пошти, засобів транспорту і комунікації з-під адміністрації Союзного уряду.

Друга група незвичайно важливих рішень стосується до переходу економії України до структури вільних ринків. У цій „операції" важливу ролю відограє не тільки президент, але й його уряд та Верховна Рада.

З ідеологічних та політичних мотивів, один уряд може піти в напрямі реґульованого вільного ринку, де більшість акцій значної кількости великих підприємств була б в руках держави. Ідея та є вже досить давно мертва на Заході, та ціла маса колишніх комуністів в Україні вважає її проґресивною і новою.

Друга альтернатива — це уряд, який з цілою енерґією почав би будувати структури вільного ринку і передавати державні підприємства, колгоспи і радгоспи в приватні руки.

Далі, — це питання українських грошей, що є проблемою і економічною і політичною. І врешті Україна конче потребує грошової реформи, яка запевнила б міжнародну конвертованість українських грошей. Коли ту реформу перевести скоро, чи за три-чотири роки? Багато колишніх комуністів цілком нереалістично радять з такою реформою не поспішати, бо вона — на їхню думку, довела б до масового безробіття.

Третя група рішень стосується соціяльних проблем. Та це виключно внутрішньо-політичні проблеми. Рішення ці будуть спиратись на ідеологічних переконаннях нового президента.

Цілий ряд рішень вимагає значної цивільної відваги і не абияких провідницьких і політичних здібностей у будучого президента України. І економічні і зовнішньо-політичні та соціяльно-політичні обставини не дуже сприятливі. Та з другої сторони, авторитет нового президента буде ба-

(Закінчення на стор. 3)

Ярослав Стех

ПАВЛО ФИЛИПОВИЧ — СВІТЛИЙ ДУХ УКРАЇНИ

Цього року минає сто років від дня народження Павла Филиповича, визначного поета-неоклясика, науковця, педагога і літературознавця. Його славне життя, а зокрема науково-літературна спадщина — статті, розвідки, рецензії та літературна творчість — не втратили своєї вартости, а навпаки заслуговують на велику увагу в період всеукраїнського пробудження.

З такою шаною сьогодні підходимо до ім'я Павла Филиповича у його столітній ювілей, бо саме він є для нас творчий портрет, один із тих великих мужів, які за своє інакомисліє і переконання, за порив до свободи загинув мученицькою смертю у бездушній большевицькій машині насильства.

Згадуємо ці визначні імена в момент, коли над нашою землею запалала зірка надії і спасіння довго очікуваної державної незалежности, за яку вмирали в століттях найкращі сини України.

Майже 650 років рому, тобто з 7-го квітня 1340 року в день смерті князя Галичини Юрія Трейдановича, Україна втратила свою державність. З цього часу короткотривала воля в різних періодах завжди була сперта на багнеті і неустанній боротьбі. Дата зв'язана із смертю князя відкриває для України і її народу голготу самозбереження й тернистий шлях походу до національно-визвольних змагань. Немов стрічка за стрічкою в кадрах національного фільму відкриваємо долю наших козаків, гайдамаків, січових стрільців, героїзм воїнів УПА, письменників, дисидентів та багато інших угруповань, які терпіли або віддали своє життя за долю свого народу.

Хто спосібний сьогодні зміряти океан муки, в якому переплила Україна. Хто в стані описати страждання мільйонів вбитих героїв, поетів, мистців, мислителів. Хто може передати цю велику ціну, яка випливає із залежности окупаційної в різних часах нашого народу. Хто може вповні відчути пониження за зганьблену пісню, за принижену мову і думку, за численні покоління, котрі в безнадійності вмирали на чужому полі, не осягнувши своєї мети. Несприятливі обставини, хитання і деколи байдужість, а в тому і помилки тактичні давали ланцюгову реакцію неґативну, яка вела до падіння національних сил, які героїчно ставали на захист рідного народу. Чорні зерна зради, страху і байдужости, свої власні моделі держави не допомагали воскресити волю, а зсували її у пропасть і занепад.

Сьогодні в рік століття Павла Филиповича, ми підійшли до дуже важливого повороту нашої історії, руйнується замок большевицької облуди. Стоїмо на містку через провалля, на якому немало перешкод, щоб перейти до світлих днів, осяяних спокоєм серед нашого народу. Так в минулому, як і в сучасному відродженні передове місце займає література і її творці. Особливо література, як мистецтво, була, є і буде цією частиною творчої духової сили культури кожного народу і нації. Вона не лише розважає людей і зворушує, але головно захоплює високими ідеями, образами з людського життя. Різними засобами віддзеркалює в душі естетичні і пізнавальні почування і уґрунтовує їх.

Не даром Тарас Шевченко писав: „Високе мистецтво сильніше діє на душу людини, сильніше як сама природа..."

В кожному разі знаємо ми ціну літератури, знають її прекрасно наші національні вороги, які видавали на неї всякі заборони, а творців її карали.

Павло Филипович народився 2-го вересня 1891 року, в селі Кайтанівка, Звенигородського повіту на Київщині у священичій родині. Відмалку цікавився літературою і любив читати. В 1910 році закінчив він із вирізненням золотої медалі середню освіту у відомій Київській колеґії Павла Галагана і вступив у Київський університет спочатку на юридичний факультет і після одного року перенісся на історично-філологічний В 1915 році йому заслужено пощастило закінчити університет також із золотою медалею в нагороду. За його успішне навчання професорський склад і сенат постановив його залишити в університеті, як допоміжню наукову силу. Від моменту закінчення університету до дня арешту серпень 1935 року Филипович працює, як викладач університету, науковий дослідник, літературний критик і з цього часу починає писати свої поетичні твори.

Ще будучи учнем середньої школи Филипович пише перші свої вірші російською мовою під псевдонімом Павло Зорев і друкує із в тодішніх журналах: „Весник Европи", „Жатва", „Куранти" і „Заветы".

Напередодні визвольних змагань після Першої світової війни Филипович переходить у своїй поетичній творчості на українську мову, належить до групи неоклясиків, яких обороняв у „літературній дискусії". Займаючись науково-педагогічною працею, його літературний доробок невеликий. Дві збірки поезії: „Земля і вітер", що вийшла у 1922 році та „Простір", який вийшов у 1925 році.

Читаючи поетичні твори Филиповича відчуваємо у них багатство, красу і вічну непереможність життя. Його поезії притаманна глибока думка й досконала форма, вірші позначені символізмом, а в центрі людина. Йде своїм, надзвичайно самобутнім і цікавим шляхом.

Ще на початку 20-их років Павло Филипович входить у склад київської групи неоклясиків, до якої належали: М. Зеров, М. Рильський, М. Драй-Хмара, О. Бурґгардтом, В. Домонтович та інші. Саме з цього часу писав славетний та засуджений до

(Закінчення на стор. 3)

Д. С.

Незвичайний літній семестр

Вітри перемін в Українському Вільному Університеті, які все відчутніше повівають на зламі 80-90-их років, стали особливо помітні у ювілейному для УВУ 1991 році. Здається, ще ніколи від часу переїзду університету до Мюнхену і розміщення за його нинішньою адресою на вулиці Пінценауер 15, в його авдиторіях не було так багато молоді одночасно зі Сходу і Заходу, не лунало такого розмаїтого багатоголосся українського юнацтва. Традиційно університет орієнтувався на заглиблене вивчення українознавчих дисциплін юнаками й дівчатами з країн української діяспори. Це засаднича традиція — і університет не відмовляється від неї сьогодні, не відмовиться і завтра. Проте вірність традиції зовсім не означає відмову від усяких перемін. Університет є не тільки Вільний, тобто зорієнтований на гуманітарні вартості вільного світу, а й Український: все, що відбувається в Україні, торкається структури, програми університету, континґенту студентів і викладачів.

Особливістю літнього семестру 1991 року був незвичайно високий відсоток студентів з України. Вони репрезентували університети й інститути ряду міст нашої Батьківщини, передусім Києва, Львова, Харкова і Одеси. Із-за загальної кількости зголошених на літній семестр 360 осіб на Україну припало 90 відс. Ці цифри промовляють багато про що. Передусім, про зростаючу популярність університету в Україні. Досвід відбору стипендіятів для навчання в УВУ посвідчує, що в жодному конкурсі до жодного з великих університетів України молодь не виявляла такого бажання потрапити до числа зарахованих, як до УВУ нинішнього року. Частково це гаряче бажання зумовлене великою цікавістю молоді України до Заходу взагалі і до культурно-наукових інституцій української діяспори зокрема. Але це тільки частково. Бо основна причина їхнього прагнення — це все ж таки знання; не засмічене большевицьким сміттям українознавство, не західній добробут і екзотика міст Баварії. Ці цифри, подруге, вказують на те, що падають перепони для переїзду молоді з України на Захід, і „залізна завіса" істотно поіржавіла. Незважаючи на кількаразове подорожчання квитків на поїзди і особливо на літаки, та на традиційні для совєтів проблеми з паспортами і візами, рекордне число молоді таки дісталося до Мюнхену.

У керівництва УВУ були чималі проблеми з розташуванням приїжджих. Частина хлопців жила в наметах. Бібліотека УВУ не завжди уміщала всіх бажаючих працювати в читальній залі. Тіснувато було і в університетському інтернаті. Проте ніхто не залишився голодним, і всі мали дах над головою. Малий територією університет зробив у рік свого 70-річчя велику справу.

Слід відзначити велику активність студентів. Відсоток відвідування викладів на обох факультетах (філософічному і правничому), на педагогічних і українознавчих курсах був високий; студенти ставили багато запитань, часто лекції закінчувалися диспутами, які виходили за межі академічних годин. Половина всіх слухачів закінчила вищі школи в Україні, деякі з них склали заяви до деканатів про своє бажання писати під керівництвом професорів УВУ маґістерські й докторські дисертації з історії, філології, політології, права, економіки, мистецтвознавства. Ректорат УВУ для викладів запросив цього року основний склад своїх звичайних і надзвичайних професорів. Були запрошені також висококваліфіковані фахівці — професори і доктори наук: Степан Козак і Володимир Мокрий з Варшави (літературознавство), Микола Мушинка з Пряшева (етнографія), Юрій Бача і Юрій Муличак з Пряшева (літературознавство і мовознавство), Дмитро Степовик з Києва (мистецтвознавство), Іван Лобюк з Яссів у Румунії (мовознавство). Одним словом, нинішній рік є також свого роду рекордним за кількістю і якістю запрошених викладачів гуманітарних українознавчих дисциплін з країн Східньої Европи. Були зіставлені погляди і концепції різних шкіл на суспільну історію й історію культури України. При всій різноманітності цих поглядів, викладачі УВУ як із західніх, так і східніх країн відкидають збанкрутілі, фальсифіковані концепції „спільного" походження трьох східньослов'янських народів від так званої „общерусской народности" і всі інші ідеологічні стереотипи, покликані увічнити колоніяльну залежність неросійських народів від „старшого брата", тобто імперіялістичної Москви. Тематика викладів була дуже широка, фактично репрезентуючи увесь спектр гуманітарних і правничих наук, а також деякі природничі науки (наприклад, географію). Хронологічні рамки явищ історії та культури України також були досить обширні — від праісторії українських земель до сучасности.

На початку серпня до Мюнхену прибуло 12 викладачів суспільних наук з вищих шкіл Львова, Тернополя, Івано-Франківська та Дрогобича. Більшість з них — це кандидати наук (маґістри), доценти; деякі очолюють катедри й деканати у своїх навчальних закладах в Україні, або ж є заступниками завідувачів цих катедр і деканів. Можна сказати, що вперше в стіни УВУ прибула еліта совєтсь-

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

„Я СПОВІДАЮСЯ ТОБІ"...

II

Темпераментність поетеси в окремих віршах — це не підвищена чутливість чи пристрасність, а здатність до внутрішнього піднесення. У своїх віршах вона старається бути не тільки захоплюючою, а живою, діючою:

Десь тисячі таких,
як я була,
як могла бути.
Десь одиниці таких,
як я хочу,
як мушу,
як повинна,
як буду.
Одиниці і тисячі,
тисячі і одиниці
мойого Я.
Мойого подвійного
і єдиного,
мойого чужого
і справжнього,
мойого мужнього
і ляклuвого, —
зібрала, як зерна
в решето,
і просіяла.
Гарячими пальцями
роздавила, розтерла
на муку,
замісила кров'ю,
посолила сльозою,
спекла на болю...
Зійшло.
Благослови!

Це один з яскравих зразків, в якому відбивається стан душі Атени Пашко на піднесенні. Чим потаємнішими стають її рядки, тим кращими, більш хвилюючими, емоційними є її окремі образи, які западають в пам'ять читача. Тут також багато майстерности і теплоти серця, того „я" з великої літери, яке домінує у вірші.

Естетичні погляди поетеси — це її здібність сприймати явища життя з погляду їх краси. Адже кожен письменник має свою систему зображальних засобів, композиційних і словесних, а коли маємо діло з поетом, то ще й ритмічних. Як уже сказала Михайлина Коцюбинська: „Прямих паралель з поетичною клясикою" в рецензованій збірці „годі дошукуватися, але безсумнівний внутрішній зв'язок цієї поетичної іпостаси буття із світовідчування, Олеся, а особливо — Свідзінського", тут таки присутній. Кожний поет створює свої мистецькі образи своїми власними засобами, це робить і Атена Пашко, але не всі її вірші у збірці рівноцінні в мистецькому розумінні, буває, що рима її чи ритм не всюди однаково витримані. Проте її мистецькі образи в основному добрі легко запам'ятовуються і їх можна впізнати.

Збірка „На перехрестях" є, без сумніву, твором доброго словесного мистецтва, а експресивність вислову стала тут важливим засобом формування поетичного стилю. Атена Пашко використала це, але по-своєму, черпаючи із скарбниці власних життєвих вражень і переживань. Для прикладу візьмемо вірш: „...Як вже Вам, Жінко, /на нарах спиться..." Цей вірш я чув двічі, як його рецитувала сама авторка, а виконувала це вона з своєрідною дозою імпровізації, ритмічною невимушеністю і гармонійною простотою. Двічі він викликав у моїй душі приголомшуюче враження. Її пережиття були для мене неймовірними та наскрізь гнітючими, зокрема глибоко записалося в мою пам'ять закінчення:

А чи Вам, Жінко,
щастя насниться?
В наш вік
космічний,
Такий трагічний,
Що аж комічний —
Як же Вам, жінко,
на нарах
спиться...

У Атени Пашко немає якоїсь спеціяльної вишуканости по лінії сучасного модернізму, проте в її віршах знаходимо багатство добрих стилістичних засобів, напр., персоніфікації, алегорії, метафори, порівняння, алітерації, епітети тощо.

Надання явищам природи властивостей людини і оживлення їх звучить у Атени Пашко справді по-мистецьки:

Та світанок забарився
У гості до ночі,
Зорі ранній задивився
В замріяні очі.

Окуталась ніч у тузі
В жалобний серпанок,
Щоб не бачив її горя
Русочубий ранок.

У неї хустини „чорні", голови „сиві", біль „білий („Аж біло болем забіліло"), хвилі ночі „важкі", „темні", ранок „русочубий", діядема „місячна", пісок „злий", сльози „колючі" тощо. Згадані епітети збільшують експресивну навантаженість вірша, в якому слова, крім свого основного змісту, створюють характерну тональність, диференціюючи поняття та образи.

Я згідний з Михайлиною Коцюбинською, що найкращі в поезії Атени Пашко таки її ліричні мініятюри. У них чудове миттєве мистецьке осяяння, емоційна і настроєва вичерпаність моменту":

Зупинюся,
Оглянуся...
Позаду — біль,
Спереду — біль,
У серці біль.
Аж біло болем забіліло.

Збірка „На перехрестях" в цілому складається з чотирьох частин: „Вірую (1966-1971, Львів), „Білий біль" (1971-1973), „Калинові рубіни" (1973-1984), і „Сповідь" (1985-1988) та з вступного слова Михайлини Коцюбинської „Сповіді Атени Пашко". Мистецьке оформлення виконав Опанас Заливаха.

Підсумовуючи, хочемо сказати, що в збірці Атени Пашко індивідуальний стиль не є поняттям застиглим, він постійно розвивається. Вона вміє користуватися словом, життя в її віршах повне сили і динаміки, а голос її потужний. Вона понад усе відчуває біль і страждання свого народу і це страждання є її стражданням. Ми переконані, що збірка „На перехрестях" знайде свого вдячного читача навіть в „сьогоднішньому поетичному багатоголоссі".

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА повідомив, що „всі американські громадяни, які перебувають у Хорватії, Боснії і Герцоґовині, а також в автономному краї Косово, повинні залишити країну при першій можливості". Почалася евакуація співробітників американського консульства у Загребі. Міністер інформації республіки Бранко Салай від імени керівництва Хорватії закликав Шосту фльоту ЗСА ввійти в Адріятичне море і вжити заходи для звільнення хорватських портів, заблькованих юґославськими військово-морськими силами.

Українське Патріярхальне Товариство
Відділ в Ню Йорку
запрошує членів і українське громадянство

на доповідь
ВІДРОДЖЕННЯ МИРЯНСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ

яку виголосить

ЛЕСЯ КРИП'ЯКЕВИЧ

гостя зі Львова мисткиня, голова Української Молоді Христові і провідний член мирянського руху в Україні

що відбудеться

у суботу, 19-го жовтня 1991 р. о год. 5-ій вечора, в домі НТШ, при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вулицями, в Ню Йорку.

Управа Відділу

Український Музичний Інститут Америки, Інк.

Неділя, 27-го жовтня 1991 року, Год.: 10-та ранку.

ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД УЧИТЕЛІВ УМІ

ПРОГРАМА:

Год.: 10-та — Звіти Президії і Відділів УМІ.
Год.: 12:30 — Показові лекції учнів нижчих і середніх курсів. Провадять учителі: О. Протиняк, Т. Богданська і Д. Каранович.
Год. 2-га — Визначний львівський композитор МИРОСЛАВ СКОРИК: розповідь про сучасне музичне життя в Україні.

Запрошуємо всіх колег-учителів!

Президія УМІ

Увага! ВПЕРШЕ в АМЕРИЦІ! Увага!

ВЕСЕЛИЙ ГУЦУЛЬСЬКИЙ ВЕЧІР

у виконанні Гуцульського Ансамблю „УСМІШКА" з Гуцульщини

Участь беруть:
Марія Стефюк — солістка Київської опери (сопрано)
Степан Фіцич — соліст Київської опери (тенор)
Степан Пушик — мистець слова (письменник, депутат Верховної Ради України) та інші

Прийдім численно і привітаймо гуцульський ансамбль зі самостійної України!

Чикаґо — субота, 19-го жовтня 1991 р., год. 7-ма веч. Клементі Гайскул, Дивижин і Вестерн вул.
Клівленд — неділя, 20-го жовтня — 4-та год. по пол., заля Шептицького — католицька парафія св. Йосафата, 5720 Стейт вул., Парма, Огайо
Дітройт — понеділок, 21-го жовтня — 7-ма год. веч. Шкільна заля, 29500 Вестбрук Г. С. Авдіторія, Варен, Миш.
Ню Йорк — неділя, 27-го жовтня — 2:30 по пол. Український Народний Дім
Нюарк — п'ятниця, 25-го жовтня — 7:30 веч., гімнастична заля католицької парафії св. Ів. Хрестителя, Нюарк, Н. Дж.
Рочестер — четвер, 24-го жовтня — 7-ма год. веч., Церква св. Покрови, 3176 св. Павла вул.
Трентон — субота, 26-го жовтня — 7-ма веч., заля св. Йосафата

Дохід призначений на Допомогу Гуцульщині через Рух.
Даток 10 дол.
Конференція Гуцульських Товариств Америки і Канади

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Баффало, Н.Й.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

відбудуться

в неділю, 20-го жовтня 1991 р. о год. 2-ій по пол. в залі Українсько-Американського Горожанського Центру
205 Military Rd., Buffalo, N.Y.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делеґати 32-ої Конвенції наступних Відділів:

40, 87, 127, 149, 304, 360

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1991 р.
3. Слово головного касира УНС
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

В нарадах візьме участь:

Олександер Ю. Благітка, головний касир УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:
Роман Конотопський, голова
Василь Сивенький, секретар **Марія Боднарська, касир**

ІНВЕСТУЙТЕ В УКРАЇНУ, ЗБІЛЬШІТЬ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Павло Филипович...

(Закінчення зі стор. 2)

смерти за вірність Україні Микола Зеров, — вертаймось до джерел! До нашої істотности, до нашої культури, до нашої традиції. Ці вічні і безсмертні дари Господа кожному народові роблять народ народом, а людей цього народу справжніми людьми. Филипович був секретарем Історично-літературного товариства при УВАН, головою якого був акад. С. Єфремов.

Доля так склалася, що Филипович і Сергій Єфремов найвизначніший літературознавець згинули, а вірніше знищено їх у тому самому 1937 році. Заслужено називають С. Єфремова „сумлінням України" за його сміливу публіцистику у 1927-1933 роках, за організацію світлого духу України.

Вмирали ці велетні і відкидали пропозиції большевицького режиму на помилування за ціну публіцистичної співпраці з режимом в період сталінсько-єжовського свавілля. Годі собі уявити, чим була б українська література сьогодні, якби ці учні професора В. Перетца, М. Зеров, І. Огієнко, М. Драй-Хмара, В. Петров, Л. Білецький, К. Копержинський, Б. Якубинський, Ол. Дорошкевич, М. Ґудзій, В. Отроковський, А. Шатрей та багато інших, а в тому і заслужене місце займав Павло Филипович — жили б.

У 1914 році він уже закінчив свою першу наукову працю, за обсягом 220 сторінок, п.з. „Життя і творчість Е.А. Боратинського". Своїми численними працями він висувається на передове місце українського передреволюційного літературознавства.

У 1929 році в Києві вийшла його збірка статтей п.з. „З новітнього українського письменства". Його розробка окремих тем: „Шевченко і романтизм", „Европейські письменники в Шевченковій лектурі", „Шевченко і декабристи", „До історії раннього українського романтизму", „Соціяльне обличчя українського читача 30-40 років XIX віку", „Відгуки Бюрґерової „Леонори" в українській літературі" та багато інших накреслюють широку і багатогранну програму, щоб вийти з обмежености і віддихнути широким простором.

Його літературні праці про Івана Франка, Ольгу Кобилянську, Лесю Українку, О. Олеся, М. Коцюбинського, успішно започатковують найблагородніші вияви справжньої та повноцінної любови до Батьківщини.

Про все це розповідає книга Павла Филиповича „Література" що налічує 581 сторінок і видана коштом Товариства приятелів творчости М. Зерова в Австралії у 1971 році. Цю надзвичайно цінну книжку завдячуємо Олександрі Филипович, яка між іншим у вступному слові пише: „П. Филипович був заарештований у розквіті життя і творчих сил. Йому було в той час неповних 44 роки. Багато його творчих задумів залишилось нездійсненими. Вся його недрукована спадщина загинула. Після арешту його бібліотеку та архів, включно з листуванням, було конфісковано".

Цією скромною статтею хочу пригадати надзвичайно велику людину, яка жила серед велетнів свого довкілля, і яка була варварськими методами закатована 3-го листопада 1937 року на далеких Соловках.

Окружна Управа СУА в Ню Йорку
при співучасті
Лікарського Товариства Відділ Ню Йорк, Ню Джерзі
подає до відома, що
третя з черги зустріч лікарів спеціялістів з громадянством
(під назвою)

„МЕДИЧНА ПОРАДНЯ"

відбудеться

в суботу, 2-го листопада 1991 р. о год. 11-ій ранку в домівці СУА в Ню Йорку
при 108 Друга авеню (між 6-7 вулицями)

Участь беруть:
Д-р Юліян Ґной — кардеолог (недуги серця)
Д-р Олександер Кмета — стоматолог (зубний лікар)
Д-р Тарас Шеґедин — Офтомолог (очний лікар)
Модератор **д-р Ігор Маґун** — інтерніст (внутрішні недуги)

Запрошуємо всіх заінтересованих.

Референтура Суспільної Опіки при Окружній Управі в Ню Йорку

Президія СКВУ пошукує кандидата на УПРАВИТЕЛЯ КАНЦЕЛЯРІЇ від 1-го січня 1992 року або й раніше.

Кваліфікації:

1) Добре знання української і англійської мов, та можливо інших,
2) Канцелярійний досвід,
3) Знання компютерської праці,
4) Обізнаність з українським організованим життям,
5) Знання машинописання українською і англійською мовами помічне.

Платня згідно з домовленням. Життепис (Resume) адресований до генерального секретаря СКВУ. Просимо надсилати на адресу канцелярії СКВУ, 2118A Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 1M8.

За Президію Секретаріяту СКВУ

д-р Василь Верига
генеральний секретар

Кілька...

(Закінчення зі стор. 2)

гато сильніший чим авторитет теперішніх і голови Верховної ради і самої Верховної Ради просто тому, що вони є тільки частинно леґітимні, тому що значна кількість депутатів є вибранцями не народу, а КПУ. Немає сумніву, що праця і президента і Верховної Ради були б значно влегшені, коли б теперішня Верховна Рада саморозпустилась.

Назовні, себто супроти і центрального уряду і Росії і західнього світу, авторитет нового уряду України зріс би до дуже великої міри, коли б референдум відносно незалежности вийшов добре. Тепер в Україні підій мають голоси за тим, щоб референдум відкликати. Одні покликаються на факт, що СССР, в дійсності, уже перестав існувати. Інші бояться, що підтримка декляраціїї про незалежність може бути відносно слаба.

Формально, ці перші мають рацію. Ми ж знаємо, що з'їзд народних депутатів перестав існувати а разом з тим Верховна Рада і уряд СССР та конституція СССР втратила леґальну базу для свого існування. Та з чисто політичного пункту було б помилкою референдум відкликати. Чому це так?

Пригадаймо, що в референдумі з 17-го березня біля 70 відсотків голосуючих відповіло „так" на питання: „Чи вважаєте необхідним збереження Союзу Радянських Соціялістичних Республік...?". Та тут треба завважити, що в голосуванні взяло участь 83.5 відс. управнених до голосування. 70 відс. із 83.5 відс. становить 58.5 відс. Іншими словами, тільки 58.5 відс. управнених до голосування сказали „так" у відповіді на вгорі цитоване питання.

Та навіть і в цій інтерпретації 58.5 відс., це дуже некорисний вислід для українських самостійників. Чи грудневий референдум вийде так само погано? Нам треба пам'ятати, що в тих часах КПУ адмініструвала переважною частиною території України і мала в своїх руках переважну кількість засобів комунікації. До того на кілька днів перед референдумом кремлівські хитруни опублікували текст змодифікованого „Договору про Союз Суверенних Республік". Крім цього — і це є дуже важливе — поза Галичиною не було недвозначного вибору між союзом і незалежністю. На щастя, від того часу багато дечого змінилось.

Перш за все, тепер немає уже могутньої КПУ, яка б застрашувала людей хаосом та націонал-терористичною диктатурою. У дійсності, сьогодні всі національні політичні групи заохочують виборців, щоб підтримали незалежність України. Центральне телебачення і радіо також перестало цькувати українських самостійників. І тому треба припускати, що референдум вийде цілком добре. Це не тільки незвичайно скріпить авторитет уряду і його зносини зі закордоном, але й раз на все заткає рота російським імперіялістам і тій великій масі так званих совєтологів Заходу, які десятками літ переконували всіх і вся, що проблема української самостійности, це проблема малої групи західніх націоналістичних екстремістів, себто, що українська проблема в політичному сенсі не існує.

Залишається проблема кількох областей, де певна кількість росіян пропонує ідею виходу з української держави. Коли застосувати до тих областей той сам принцип, що його росіяни застосували до України, тоді український уряд мусів би погодитись на вилучення тих областей тільки тоді, коли дві треті управнених до голосування голосували б за виходом. Та це неможливе до здійснення. У дійсності, я сумніваюся, чи знайдеться навіть і одна область, де противники незалежности України отримають не дві треті, а звичайну більшість голосів.

Незвичайний...

(Закінчення зі стор. 2)

кі доцентури з галицьких міст України. Керівництво УВУ не знало, що саме і викладають ці фахівці своїм студентам в Україні, але без жодних застережень прийняло їх в авдиторіях, згідно з їхнім бажанням вислухати виклади найважливіших дисциплін, які традиційно викладаються в УВУ. Університет поставився до них як до колеґ, як до бажаних гостей і зорганізував для них максимально насичену програму лекцій, прочитаних як постійними професорами університету, так і запрошеними на літній семестр 1991 року. З обміну думками між викладачами УВУ і прибулими викладачами УВУ і прибулими викладачами з України (а такими обмінами, як правило, закінчувалися лекції) випливає, що в позиціях суспільствознавців України (принаймні тих, які прибули до Мюнхену) є багато зрозуміння засадничих концепцій вільної української науки на Заході.

Під час літнього семестру відбулися загальні збори професорів і викладачів обох факультетів, а також звичайні збори професорської колеґії і членів академічної громади УВУ. Ректором УВУ знову обраний доктор права проф. Теодор Богдан Цюцюра, проректором д-р філософії проф. Петро Гой. Деканом Філософічного факультету — доктор філософії проф. Григорій Васькович. Деканом Факультету права і суспільно-економічних наук — доктор права проф. Зиновій Соколюк. В обговоренні звітів, ректора, проректора і деканів активну участь узяли постійні і запрошені викладачі. У виступах відчувалося глибоке усвідомлення того факту, що УВУ є тепер на порозі нових важливих завдань, зумовлених наростанням змін на нашій Батьківщині, в Україні; при їздами все більшої кількости молоді з України й української діяспори для завершення академічної освіти, а то й для написання під еґідою учених УВУ маґістерських та докторських дисертацій.

У зв'язку з цим обговорювалися проблеми поповнення фондів УВУ і розширення його площі, зокрема, побудови нового корпусу біля теперішнього будинку. Ці важливі, а може й невідкладні, пекучі проблеми були також в центрі уваги розмов керівництва УВУ з високими представниками Міністерства праці, родини і соціяльного забезпечення Баварії, які відвідали УВУ 22-го липня 1991 року Державний секретар Міністерства Барбара Штамм й інші урядовці зустрілися для ґрунтовної розмови зі студентами в головній залі УВУ, відповіли на їхні запитання, а також самі цікавилися процесом навчання в УВУ, їхніми враженнями від Мюнхену і Баварії, становищем студіюючої молоді в Україні і в країнах поселення українців. Барбара Штамм відвідала намет, де жили студенти, а інші урядовці побували в Українському інтернаті. Уряд з Бонну і Баварії виявляє зацікавлення позитивною, конструктивною ролею УВУ і виявляє бажання і надалі надавати йому значну фінансову підтримку. Її, одначе, замало з огляду на обшир проблем, які стоять перед університетом, тому допомога громадян, пожертви, фундації для УВУ є дуже важливими умовами його подальшої успішної праці.

В період літнього семестру університет організував для студентів і викладачів одноденні екскурсії у мальовничі куточки Баварії — в Альпи, до міста Берхтесґадену; у старовинне і славне своїм замком (а також сумновідоме своїм концентраційним табором часів Другої світової війни) Дахау, до села Пух, де в середні віки усамітнено жила як черниця місцевого монастиря — онука великого князя Києва Ярослава Мудрого.

Конференція, присвячена О. Потебні

Лондон. — Тут, в Лондонському університеті, 3-го жовтня проходила одноденна міжнародна конференція, присвячена науковій спадщині видатного українського вченого минулого століття Олександра Потебні.

Спонсорами конференції були Школа слов'янських та східньоевропейських студій при фінансовій підтримці Фундації Форда, Британської академії та КоДУС-у у Великій Британії. Організаторами конференції були проф. Джеймс Дінглі та Надя Керечук. У конференції взяли участь вчені з Британії, Білорусії, України, Росії та ЗСА. Робота конференції велася в трьох послідовних сесіях, „коґнітивна теорія літератури Потебні", „мова і мовна спільнота", і „мовознавство та політика".

Головним доповідачем у першій сесії був проф. Іван Фізер, який говорив про те, чи лінґво-психологічна теорія Потебні була дериватом Гумбольдта та Штейнталя, а в другій — проф. Юрій Шевельов, який відтворив цілісність особистости Потебні. З України виступили з доповідями проф. Роксоляна Зорівчак, яка, до речі, тепер є лектором української мови в Лондонському університеті, проф. О. Полонська із Харківського підінституту, д-р Ігор Осташ із інституту мовознавства Академії наук в Києві та Олександра Сербенська з Львівського університету. Вступну доповідь про місце Потебні в історії ідей зробила Надя Керечук. Доповіді конференції будуть опубліковані окремою книжкою у видавництві МекМілана.

Ця конференція збіглася із встановленням катедри українознавства у Лондонському університеті, в якій активно зацікавлені і наукові, і політичні кола цієї країни. Особливістю конференції були тематична зфокусованість та високий науковий рівень. У західньому світі це перша конференція, присвячена сотій річниці смерти Потебні, який, за висловом проф. Шевельова, стояв поруч Тараса Шевченка щодо глибокого усвідомлення національної ідеї українського народу.

Н. Н.

У КРУГОСВІТНЮ ПОДОРОЖ на мотоциклі Гонда МТХ125 вирушила 27-річна бразилійська спортовка Моніка Веґа. Це перша жінка, що відважилася на такий маратон.

Студенти...

(Закінчення зі стор. 1)

і прийняті будуть лише ті, які мають підставове знання англійської мови.

Метода, якої будуть вживати до науки в коледжі, відома під назвою „total immersion". У підборі кандидатів допоможуть професори українських університетів, а студенти мають бути з різних областей України. Кандидати мусять представити також поручення професорів та членів Руху або інших українських демократичних організацій.

Цей проєкт дасть змогу гуртові українських студентів не лише вдосконалити знання англійської мови, але також запізнатися з американською психікою — тому організаторки програми, мґр Т. Дурбак і проф. Л. Тарнавська, вже тепер пильно над тим працюють. Їхня далекойдуча ціль — створення щорічної програми, щоб кожночасно учасники її вернувшись в Україну могли примінити набуте знання і допомогти якнайскорше осягти корисні зв'язки з Америкою у кожній ділянці життя.

Хоча частина коштів першого курсу для українських студентів покриває Сієна коледж, а частинно студенти самі, кошт цілої програми буде біля 2,500 дол. на особу, що студенти не є в силі заплатити при сьогоднішньому стані валюти та економіці в Україні. Організаторки уважають, що на цілий проєкт треба буде 30,000 дол. Тому організація Американці за Демократію в Україні устами нашої гості звертаються до української громади допомогти у цьому так корисному ділі своїми грошевими датками. Їх можна буде відтягнути від податку подаючи число 14-1727354.

Чеки слід виписувати на ADU-ESL і висилати до ADU, RD 5, Box 6, Wynantskill, N. Y. 12198.

В ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНИХ:

Левицького Богдана,
Назарука Романа
і Ясінського Петра
складаю СТО долярів

на ОРГАНІЗАЦІЮ ДІТИ ЧОРНОБИЛЯ — ДОПОМОГОВИЙ ФОНД.

ВОЛОДИМИР І МАРІЯ ЛЕВИЦЬКІ з родиною

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього в середу 9-го жовтня 1991 року відійшла у вічність на 83-му році життя наша найдорожча мама, бабуня і прабабуня

бл. п.

ЕРНЕСТИНА УКРАЇНСЬКА

Панахида — п'ятниця 11-го жовтня 1991 р. о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Литвин і Литвин Юніон, Н.Дж.

Похорон — субота 12-го жовтня о год. 11-ій ранку з церкви св. Івана Хрестителя, Нюарк, Н.Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У глибокому смутку залишились:

дочка — ВІРА МИЦЬО
син — ЮРІЙ УКРАЇНСЬКИЙ з дружиною МАРІЙКОЮ
сестри — ІВАННА КОВАЛЬ, ЯРОСЛАВА ШЕПАРОВИЧ
внуки — РОКСОЛЯНА з мужем д-ром БОГДАНОМ ГАЛІБЕЄМ, БОРИС МИЦЬО з дружиною ВІРОЮ, д-р МОТРЯ УКРАЇНСЬКА ОРЕСТ УКРАЇНСЬКИЙ з дружиною РОКСОЛЯНОЮ МАРКІЯН УКРАЇНСЬКИЙ
правнуки — ТИМІШ, МИРОСЛАВА, ОЛЬГА І ЛЕВ ГАЛІБЕЙ; СТЕФАНЧИК УКРАЇНСЬКИЙ, ОЛЕКСАНДЕР МИЦЬО
сестрінок — ІРИНЕЙ КОВАЛЬ з дружиною АНЕТОЮ та дітьми АНДРІЄМ І ТЕТЯНОЮ
та родина на Україні.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐ „Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ ВІД 1-2 ТИЖНІВ

Іларіон Чолган:

ДВАНАДЦЯТЬ П'ЄС БЕЗ ОДНІЄЇ

Зібрані драматичні твори 1945-1989

Книжка включає п'єси з репертуару театрів Й. Гірняка („Мамаї") та В. Блавацького.

Об'єднання Українських Письменників „Слово", накладом ОУА „Самопоміч", Ню Йорк, 1990, друком Комп'ютопрінт Корпорейшен, Кліфтон, стор. 515. Ціна 25.00 дол.

Можна набувати у книгарні „Свободи".
Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані долучити до ціни 7% продажного податку.

Скористайте з виїмково доброї нагоди!

ПРИЙМАЄТЬСЯ

ОГОЛОШЕННЯ

до Календаря УНСоюзу на 1992-ий рік

який цього року виходить накладом 15 тисяч примірників.

Цим Ви зможете познайомити ввесь український загал з Вашою установою, Вашою професійною обслугою, чи Вашим підприємством.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

Одна сторінка	$90.00
Пів сторінки	50.00
Чверть сторінки	33.00
Одна восьма сторінки	20.00

Реченець замовлення оголошень до 15-го жовтня 1991 р.

Належність проситься надсилати:

SVOBODA
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Колеґія св. Андрея вшанувала о. Г. Василева і Н. Когуську

Колеґія св. Андрея споріднена з Манітобським університетом у Вінніпезі, вшанувала Наталію Когуську й архипресвітера Григорія Василева, відзначаючи їх „Грамотою визначних заслуг" під час 37-ої конвокації, яка відбулася у неділю, 22-го вересня 1991 року.

Цю нагороду було встановлено Сенатом Колеґії св. Андрея для вшанування тих осіб, які посвятили свою працю для Української Православної Церкви в Канаді, для Колеґії св. Андрея, чи для добра українського суспільства взагалі.

Вручаючи нагороди, директор Колеґії д-р Роман Єринюк сказав, що ця нововстановлена Грамота одночасно відзначує певні історичні моменти, а саме 45-ліття заснування Колеґії св. Андрея та 40-ліття Української Православної Митрополії у Вінніпезі, як також 100-ліття українського поселення в Канаді.

Наталію Когуську, широковідому колишню редакторку журналу „Промінь", було нагороджено грамотою за її довголітню працю для Церкви та українського суспільства загалом. Зокрема її було вшановано як визначну українську жінку, одну з основоположниць та заслужену діячку Союзу Українок Канади. Наталія Когуська ще в 1934-ому році активно працювала серед українських жінок і вже тоді вона зорганізувала відділ ім. Лесі Українки в СулЛукаавт, Онтаріо. В роках 1942—1948 Наталія Когуська була краєвою головою СУК та організувала нові відділи СУК по Канаді. Пізніше виконувала в Централі СУК функцію екзекутивної секретарки. В роках 1968—1980 вона була секретаркою Шкільної Ради (РУШ) при Консисторії Української Церкви в Канаді.

Одначе найціннішим вкладом в культурно-освітню ділянку українського життя була її довголітня редакторська робота. Як відомо, Наталя Когуська була головною редакторкою журналу „Промінь" на протязі 30 років. Крім статтей, Наталія Когуська має за собою більші праці. Вона опрацювала кілька дуже вартісних історичних збірників, як, наприклад, „Чверть століття на громадській ниві", „Півстоліття на громадській ниві", „На сторожі культури", „Вперед, братство" та інші.

Під час конвокаційних церемоній Наталія Когуська виголосила головну промову. У ній вона подякувала Колеґії в імені усіх членок Союзу Українок Канади та українських жінок — не тільки за своє відзначення, але за відзначення української жінки і її праці взагалі, з нагоди Століття українського поселення. Вона сказала, що Колеґія св. Андрея завжди навчала шанувати українську жінку в громаді та її важливу ролю в родинному і суспільному житті.

На жаль, зауважила вона, мало що написано про українську жінку. В українсько-канадській літературі жінка не виступає в головній ролі, а лиш як помічниця — мати, жінка, сестра тощо. Хоч українські піонери багато пережили в Канаді, про що багато написано, але ніде не відтворено в усій глибині переживань і досягнень української жінки-піонерки. А треба, щоб світ побачив це.

Цього року Союз Українок Канади відзначує свій 65-літний ювілей. Цей факт показує, що не багато часу треба було українській жінці, щоб зорганізуватися і в цей спосіб зайняти відповідне місце та сповняти важливу ролю в суспільному житті. Організація Союз Українок Канади — це одна з найбільших традиційних жертводавців не тільки на Українську Православну Церкву, але й також для Колеґії св. Андрея.

Другу „Грамоту визначних Заслуг" одержав архипресвітер Григорій Василів з Едмонтону за його 55-літню службу для Української Православної Церкви. Архипресвітер Василів приїхав до Канади в 1930 році. Він закінчив богословські студії в 1936 році і працював як священик-місіонер у західній Канаді, найдовше на парафіях в Едмонтоні і в Едмонтонській окрузі. Архипресвітер Василів був одним із перших жертводавців Колеґії св. Андрея. Тепер він живе в Едмонтоні з добродійкою Марією та обслуговує Едмонтонську округу. На жаль, стан здоров'я не дозволив архипресвітерові Василеву приїхати до Вінніпеґу на конвокацію до Колеґії св. Андрея і це відзначення було проведено „ін абсентія".

Дев'ять ґрадуантів

Цього року дев'ять студентів закінчили Богословський факультет при Колеґії св. Андрея. Три різні наукові ступені було надано під час 37-ої конвокації — Маґістер Богословія, Бакалавр Богословія та Диплом Богословія.

Декан богословського факультету, митрат Тимофій Міненко представляв кандидатів, Блаженніший Митрополит Василій, надавав ступені, а протоієрей Василь Макаренко вручав диплом: маґістер Богословія — протоієрей Федір Легенюк з Торонто, бакалавр Богословія — Ярослав Буцьора (приїхав до Канади в 1989 році з Польщі), Джон Ґейбер (з Румунської Православної Церкви) з Роблик, Роман Коцур з Торонто, Євген Максимюк з Йорктону, Саск., Петро Ямнюк з Фостон, Саск. (тепер ректор Інституту св. Івана в Едмонтоні) і Євгенія Божик з Оттави.

Дипломи Богословія одержали: о. Стефан Король, священик з Нипавин, Саск., і Тарас Романюк, що прибув до Канади в 1988 році з України (тепер працює в редакції „Вісника").

Стипендії Колеґії св. Андрея

Під час конвокації в Колеґії св. Андрея було роздано студентам Богословського Факультету понад п'ятдисят стипендій, студійних допомог і книжкових нагород. Нагороди оголошував д-р О. Герус, голова Стипендійного комітету і голова Дирекції Колеґії св. Андрея.

Директор Колеґії, д-р Роман Єринюк, підкреслив, що Колеґія гордиться щирістю довголітних жертводавців на стипендійний фонд.

Цей стипендійний фонд, незважаючи на те, що підтримується лише приватними жертвами щирих людей і суспільних організацій, є найбільшим стипендійним фондом у Манітобі з огляду вартости, що припадає на особу.

Цього року створено три нові стипендії: д-ра Петра і Розалії Кондри, св. п. д-ра Богдана Лисака і Петра та Софії Василишин. С. Василишин приїхала з Едмонтону, щоб особисто вручити кандидатові цю стипендію.

При Колеґії є Студентський Допомоговий Фонд для Студентів Богословського Факультету, які прибули з України і Польщі. Д-р Олег Ґерус пояснив, що кошти студій та помешкання є дуже високі, приблизно 7,200.00 на рік на особу. Отже, добре було б, щоб цей фонд підтримувати пожертвами на допомогу потребуючим студентам.

На закінчення Конвокації було роздано 17 стипендій та книжкових нагород студентам Центру Українських Канадських Студій. Три стипендійні допомогові нагороди були роздані студентам резиденції Колеґії св. Андрея.

Н. Н

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Написав **Михайло Грушевський**

Ілюстрована Історія України з додатком нового періоду історії України за роки 1914-1919. Однотомник.

Видавництво Шкільної Ради при УККА, Ню Йорк, 1990, стор. 558. Тверда оправа, ціна 25.00 дол.

Можна набути в книгарні Свободи.

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує долучити до ціни 7% продажного податку.

ПОСІЛІСТЬ ПЛАСТОВОЇ ФУНДАЦІЇ

У „Свободі" з 6-го липня 1991 року п.з. „Відбуваються перші всеукраїнські вишкільні табори" подано неправильну інформацію про власність посілости, на якій відбувся вишкіл „Лісова Школа". Подаємо до загального відома, що посілість, на якій відбувалася „Лісова Школа", є власністю Пластової Фундації, Інк. в Ню Йорку. — Богдан Михайлів, голова.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ЖОВТНЯ 1991 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Є дуже важні справи. Просимо взяти участь. Приєднуйте нових членів до УНСоюзу. — В. Марущак, рек. секр.

● РОЗШУКИ ●

Розшукую знайомого **ПЕТРА ПАРАШЧУКА.**
Хто знає про нього або він сам прошу писати на адресу:
Tuska Kaszczuk
236 Chestnut Avenue
Trenton, N.J. 08609

Стефурак Юстина Петрівна пошукує брата **ВАСИЛЯ,** нар. в 1923 р. в селі Горохолино-Ліс Богородчанського району на Станиславщині (Івано-Франківськ). Хто знав би про нього або він сам прошу писати на адресу:
Україна 285046
Івано-Франківська область
Богородчанський район
Село Грабівці (Копачівка)

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ЛЮДМИЛА РУДЕЦЬКА, член УНС Відд. 423-го ім. Е. Коновальця в Чикаґо, Ілл., померла 12-го серпня 1991 року на 89-му році життя. Нар. 1902 року в Україні. Членом УНС стала 1958 року. Залишила у смутку Тамару Калюшний. Похорон відбувся 15-го серпня 1991 року на цвинтарі Елмвуд в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

....

АНДРІЙ НЕГРЕБЕЦЬКИЙ член УНС Відд. 15-го Т-ва „Україна" у Вашінґтоні, Д.К. помер 29-го червня 1991 року на 90-му році життя. Нар. 1901 року в Рівному, Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку сина Юрія з дружиною Беатрицією; внуків: Христину, Богдана, Юрчика, Лярису і Тетяну та дальшу родину на Україні. Похорон відбувся 1-го липня 1991 року на цвинтарі св. Андрея в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Остап Зинюк, секр.

....

ПРОКІП ДУНЕЦЬ, член УНС Відд. 432-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Торонто, Онт. помер на 83-му році життя. Нар. 1908 року в Золочеві, Україна. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку дружину Марію, сестру Олімпію і трьох племінників з родинами. Похорон відбувся 22-го липня 1991 року на цвинтарі св. Володимира в Торонто, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!

Ярослав Зорич, секр.

....

ОЛЕКСА САМІЙЛЕНКО, член УНС Відд. 484-го Т-ва ім. Тараса Шевченка в Ютиці, Н.Й. помер 9-го вересня 1991 року на 75-му році життя. Нар. 1916 року в Кіровограді, Україна. Членом УНС став 1977 року. Залишив у смутку дочку Марію з мужем Григорієм Прилепою і сина Миколу Самійленка та троє внуків. Похорон відбувся 11-го вересня 1991 року на цвинтарі св. Володимира у Вайтссборо, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Володимир Кроп, секр.

....